

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

протокол засідання вченої ради

ПНПУ імені В. Г. Короленка

№ 9 від 26 березня 2026 р.

Голова засідання вченої ради

університету Олексій ГУРА

Вводиться в дію з 26 березня 2026 р.

Наказ № 9-УР від 26 березня 2026 р.

В.о. ректора Олексій ГУРА

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти на тему**

**МЕТОДИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФІЛЬНОГО ІНТЕГРОВАНОГО
НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕФЕКТИВНИХ СТРАТЕГІЙ
СКАФОЛДИНГУ (“SCAFFOLD”)**

Розробники:

1. Кравченко Вікторія Леонідівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри англійської та німецької філології навчально-наукового інституту іноземних мов Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка;

2. Петрушова Наталія Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської та німецької філології навчально-наукового інституту іноземних мов Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Напрямок підвищення кваліфікації: Використання інструменту підтримки педагогів в організації навчальної діяльності “Scaffold”.

Розроблено на основі типової програми: «Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «SCAFOLD: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику» (Наказ МОН України № 1514 від 18.11.2025 р.).

Термін дії програми: з 26.03.2026 до 26.03.2031 року.

Рецензенти:

Школа Ірина Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов і методики викладання Бердянського державного педагогічного університету;

Козіна Ірина Олексіївна – учитель англійської мови, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист, заступник директора з навчально-виховної роботи Ліцею № 17 «Інтелект» Полтавської міської ради;

Нагорний Віталій Віталійович – кандидат історичних наук, методист наукових відділень мовознавства, літературознавства, фольклористики та мистецтвознавства Полтавської Малої академії наук.

---

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Проблема впровадження профільного інтегрованого навчання та ефективного використання стратегій педагогічної підтримки (скафолдингу, *scaffolding*) є надзвичайно актуальною в умовах модернізації системи загальної середньої освіти України. Сучасні освітні трансформації зумовлюють необхідність переходу від предметно-орієнтованого навчання до міждисциплінарного, компетентнісного підходу, що передбачає формування в учнів цілісного бачення світу, розвиток критичного мислення, здатності до самостійного навчання та застосування знань у практичних ситуаціях.

Положення законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та «Про професійний розвиток працівників» визначають ключові орієнтири освітньої діяльності, серед яких – забезпечення якості освіти, розвиток ключових компетентностей і створення умов для індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти. У цьому контексті особливого значення набуває впровадження профільного навчання, що передбачає диференціацію змісту освіти та врахування освітніх потреб і професійних інтересів учнів.

Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (далі – НУШ) до 2029 року та Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти акцентують увагу на інтеграції змісту навчання, педагогіці партнерства, формуванні наскрізних умінь і навичок, а також використанні сучасних освітніх технологій. Розроблення програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників зумовлене необхідністю впровадження компетентнісного підходу, інтегрованого навчання та реалізації Державного стандарту базової і профільної середньої освіти.

Сучасний освітній процес в умовах НУШ потребує використання ефективних педагогічних стратегій, спрямованих на підтримку навчальної діяльності здобувачів освіти. Однією з таких стратегій є скафолдинг (*scaffolding*), який забезпечує поетапну допомогу учням у процесі навчання та сприяє формуванню їхньої самостійності. У цьому процесі стратегії скафолдингу виступають як ефективний інструмент організації навчальної діяльності, що забезпечує поетапну підтримку учнів у процесі засвоєння складного навчального матеріалу, сприяє розвитку їхньої автономності та поступовому переходу від керованого до самостійного навчання.

Використання інструменту підтримки педагогів “Scaffold” дозволяє:

- структурувати навчальний матеріал;
- диференціювати навчання;
- забезпечити індивідуальні освітні траєкторії;
- підвищити ефективність інтегрованого навчання.

Актуальність програми також зумовлена вимогами Державного стандарту базової та профільної середньої освіти, професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», а також положеннями постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 щодо

безперервного підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. У зв'язку з цим зростає потреба у формуванні професійної готовності педагогів до реалізації інтегрованого навчання, ефективного проєктування освітнього процесу та застосування стратегій скафолдингу як інструменту підтримки навчальної діяльності учнів.

Програма є актуальною відповіддю на сучасні виклики освіти та спрямована на розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників щодо впровадження профільного інтегрованого навчання з використанням ефективних стратегій скафолдингу в умовах реформування системи загальної середньої освіти України.

Цільова група: учителі закладів загальної середньої освіти, які забезпечують або планують забезпечувати реалізацію профільного навчання та інтегрованого підходу в освітньому процесі.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми:

Реалізація програми передбачає інтенсивний короткостроковий формат навчання, спрямований на швидке оновлення та поглиблення професійних компетентностей педагогічних працівників. Зміст програми орієнтований на органічне поєднання теоретичної підготовки та практичної діяльності, зокрема моделювання навчальних занять, аналіз педагогічних кейсів і розроблення інтегрованих уроків із використанням стратегій скафолдингу. Особлива увага приділяється практико-орієнтованим завданням, що забезпечують можливість безпосереднього застосування здобутих знань у професійній діяльності. До реалізації програми залучаються викладачі та тренери, які мають практичний досвід упровадження інтегрованого навчання та ефективного використання стратегій скафолдингу в освітньому процесі.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна(очна, дистанційна, змішана).

Мета підвищення кваліфікації: підвищення професійної компетентності педагогічних працівників щодо реалізації профільного інтегрованого навчання шляхом формування системних знань, розвитку практичних умінь і навичок застосування ефективних стратегій скафолдингу для організації освітнього процесу відповідно до сучасних освітніх стандартів і компетентнісного підходу.

Завдання підвищення кваліфікації:

- формувати у педагогів системне розуміння теоретичних і нормативно-правових засад профільного інтегрованого навчання;
- розвинути професійні компетентності щодо проєктування інтегрованого освітнього процесу на основі міжпредметних зв'язків і компетентнісного підходу;

- сформувати практичні вміння застосування стратегій скафолдингу (поступової педагогічної підтримки) для організації навчальної діяльності учнів;
- розвинути навички диференціації та індивідуалізації навчання з урахуванням освітніх потреб, рівня підготовки та пізнавальних можливостей учнів;
- сприяти розвитку вмінь створювати навчальне середовище, що підтримує активну пізнавальну діяльність, співпрацю та самостійність учнів;
- розвинути навички педагогічного партнерства та ефективної комунікації в процесі реалізації інтегрованого навчання;
- сформувати здатність до рефлексії власної педагогічної діяльності та вдосконалення освітніх практик на основі сучасних методик навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» передбачає розвиток таких професійних компетентностей:

A1. Мовно-комунікативна компетентність

здатність ефективно здійснювати професійну комунікацію з учнями, колегами та батьками, організувати навчальний діалог, підтримувати співпрацю в освітньому середовищі та забезпечувати активну взаємодію учасників освітнього процесу.

A2. Предметно-методична компетентність

здатність моделювати зміст навчання відповідно до вимог державних стандартів, проектувати та реалізовувати інтегроване навчання, добирати ефективні методи, форми й засоби навчання, а також організувати навчальну діяльність учнів із використанням стратегій скафолдингу.

A2.2. Здатність формувати ключові компетентності та наскрізні вміння учнів

здатність створювати умови для розвитку ключових компетентностей здобувачів освіти, інтегрувати їх у навчальний процес та забезпечувати їх практичне застосування.

A2.3. Здатність здійснювати інтегроване навчання

здатність реалізовувати міжпредметні зв'язки, інтегрувати зміст різних освітніх галузей, формувати системне мислення учнів і застосовувати інтегровані підходи до навчання.

A2.4. Здатність добирати та застосовувати сучасні освітні технології

здатність використовувати інноваційні педагогічні технології, у тому числі стратегії скафолдингу, для організації ефективного навчального процесу, диференціації навчання та підтримки індивідуальних освітніх траєкторій учнів.

A3. Інформаційно-цифрова компетентність

здатність ефективно використовувати цифрові інструменти та ресурси для організації навчання, створювати освітні матеріали, здійснювати

оцінювання та підтримувати цифрову взаємодію учасників освітнього процесу.

Б1. Психологічна компетентність

здатність урахувувати вікові та індивідуальні особливості учнів, забезпечувати психологічно безпечне освітнє середовище та підтримувати мотивацію до навчання.

Б2. Партнерська компетентність

здатність будувати взаємодію з учнями, батьками та колегами на засадах педагогіки партнерства, організувати співпрацю, командну роботу та взаємонавчання.

В1. Організаційна компетентність

здатність планувати, структурувати та реалізувати освітній процес, застосовуючи поетапну підтримку (скафолдинг), забезпечуючи поступовий розвиток самостійності учнів.

В2. Рефлексивна компетентність

здатність аналізувати результати власної педагогічної діяльності, оцінювати ефективність застосованих методів і стратегій, здійснювати професійне самовдосконалення.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- Розуміти сутність профільного інтегрованого навчання та принципи його реалізації;
- Орієнтуватися у сучасних нормативно-правових документах щодо профільної освіти;
- Уміти проектувати інтегровані уроки та освітні модулі;
- Застосовувати стратегії скафолдингу для підтримки навчальної діяльності учнів;
- Добирати методи й прийоми, що сприяють розвитку самостійності та критичного мислення учнів;
- Організувати ефективну взаємодію та співпрацю в освітньому процесі;
- Здійснювати рефлексію та оцінювання результатів навчальної діяльності учнів.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів здійснюється на основі:

- виконання практичних завдань;
- підсумкового тестування.

Підсумкова оцінка формується як середнє арифметичне усіх оцінок.

Критерії оцінювання практичних завдань:

- Відповідність меті та темі (максимум 15 балів);
- Практична значущість (максимум 20 балів);
- Академічна добросовісність (максимум 15 балів);

- Структурованість подання (максимум 25 балів);
- Творчий підхід (максимум 25 балів);
- Разом максимум 100 балів.

Документ про підвищення кваліфікації: Свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Вартість: 1500 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено опрацювання навчального матеріалу шляхом поєднання різних видів освітньої діяльності, зокрема: прослуховування та перегляду лекційних матеріалів, участі у практичних заняттях, виконання індивідуальних і групових практичних завдань, а також самостійного опрацювання теоретичних аспектів тем. Значна увага приділяється аналізу сучасних підходів до організації профільного інтегрованого навчання та застосування стратегій скафолдингу в освітньому процесі. У межах програми слухачі працюють із кейсами, моделюють фрагменти інтегрованих уроків, розробляють власні освітні продукти та апробують інструменти педагогічної підтримки навчальної діяльності учнів.

Особливістю програми є її практико-орієнтований характер, що передбачає активне залучення педагогів до виконання завдань, максимально наближених до реальних умов професійної діяльності. Акцент зроблено на впровадженні сучасних освітніх підходів, використанні кращих українських та європейських практик інтегрованого навчання, а також ефективних стратегій скафолдингу. Програма реалізується із поєднанням синхронних (онлайн-зустрічі, тренінги, обговорення) та асинхронних (самостійна робота, опрацювання матеріалів, виконання завдань) форм навчання, що забезпечує гнучкість і доступність освітнього процесу.

Самостійна робота слухачів спрямована на поглиблення теоретичних знань та їх практичне застосування у професійній діяльності. Вона включає опрацювання додаткових матеріалів, виконання аналітичних і творчих завдань, розроблення інтегрованих уроків або навчальних модулів із використанням стратегій скафолдингу. Особливу увагу приділено розвитку здатності педагогів до рефлексії, самооцінювання та вдосконалення власної педагогічної практики.

Підсумкові заходи передбачають проходження підсумкового тестування, яке охоплює зміст усіх тем двох модулів програми, а також оцінювання виконаних практичних завдань. Це дозволяє комплексно оцінити рівень сформованості професійних компетентностей педагогів щодо реалізації профільного інтегрованого навчання та застосування стратегій скафолдингу.

Зміст програми структуровано у два модулі, що охоплюють 14 взаємопов'язаних тем, які послідовно розкривають теоретико-методологічні засади та практичні аспекти впровадження інтегрованого навчання. На завершальному етапі навчання слухачі складають підсумковий тест, що містить 30 завдань. Максимальна кількість балів становить 100, прохідний бал – 60. Слухачі, які успішно виконали всі види навчальної діяльності та склали підсумкове тестування, отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Загальний обсяг програми становить 30 годин, з яких: 14 годин – на аудиторну роботу (лекційні та практичні заняття), 14 годин – на самостійну роботу та 2 години – на контрольні заходи. Такий розподіл часу забезпечує

оптимальне поєднання теоретичної підготовки та практичного відпрацювання професійних умінь педагогів.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФІЛЬНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ТА СТРАТЕГІЙ СКАФОЛДИНГУ					
Тема 1.1. Нормативно-правові та концептуальні засади профільного інтегрованого навчання	1	1	–	–	2
Тема 1.2. Сутність і принципи інтегрованого навчання	1	1	–	–	2
Тема 1.3. Психолого-педагогічні основи інтегрованого навчання	1	1	–	–	2
Тема 1.4. Теоретичні засади скафолдингу	1	1	–	–	2
Тема 1.5. Види та моделі скафолдингу	1	1	1	–	3
Тема 1.6. Роль учителя у реалізації скафолдингу	1	1	–	–	2
Тема 1.7. Проектування інтегрованого освітнього середовища	1	1	1	–	3
Разом за модулем 1	7	7	2	–	16
МОДУЛЬ 2. ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФІЛЬНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СТРАТЕГІЙ СКАФОЛДИНГУ					
Тема 2.1. Методика розроблення інтегрованих уроків і модулів	1	1	–	–	2
Тема 2.2. Практичні інструменти скафолдингу	–	1	–	–	1
Тема 2.3.	–	1	1	–	2

Диференціація та індивідуалізація навчання					
Тема 2.4. Організація групової роботи та навчання у співпраці	–	1	1	–	2
Тема 2.5. Оцінювання навчальних досягнень учнів	1	1	–	–	2
Тема 2.6. Використання цифрових інструментів	–	1	1	–	2
Тема 2.7. Рефлексія та професійний розвиток учителя	–	2	–	–	2
Разом за модулем 2	2	8	3	–	13
Підсумкові заходи (тестування)	–	–	–	1	1
Усього	9	15	5	1	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФІЛЬНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ТА СТРАТЕГІЙ СКАФОЛДИНГУ

Тема 1.1. Нормативно-правові та концептуальні засади профільного інтегрованого навчання в системі загальної середньої освіти України. Нормативно-правове забезпечення профільної середньої освіти визначає основні вимоги до організації освітнього процесу. Закони України у сфері освіти регламентують впровадження компетентнісного підходу та профільного навчання. Концепція «Нова українська школа» визначає інтеграцію змісту освіти як пріоритетний напрям реформування. Державні стандарти освіти встановлюють вимоги до результатів навчання та ключових компетентностей. Реалізація інтегрованого навчання здійснюється відповідно до сучасних освітніх політик і стратегій розвитку освіти.

Тема 1.2. Сутність і принципи інтегрованого навчання: міждисциплінарний та компетентнісний підходи. Інтегроване навчання передбачає об'єднання знань із різних предметних галузей у цілісну систему. Міждисциплінарний підхід сприяє формуванню цілісного світогляду учнів. Компетентнісний підхід орієнтує освітній процес на практичне застосування знань. Основними принципами інтеграції є системність, цілісність і практична спрямованість навчання. Інтегроване навчання підвищує мотивацію учнів і сприяє розвитку ключових компетентностей.

Тема 1.3. Психолого-педагогічні основи організації інтегрованого навчання в профільній школі. Організація інтегрованого навчання ґрунтується на врахуванні вікових та індивідуальних особливостей учнів. Когнітивний розвиток учнів визначає рівень засвоєння інтегрованого змісту навчання. Навчальна мотивація є важливим чинником ефективності освітнього процесу. Теорії навчання, зокрема конструктивізм, підкреслюють активну роль учня у пізнанні. Зона найближчого розвитку визначає межі ефективної педагогічної підтримки.

Тема 1.4. Теоретичні засади скафолдингу (scaffolding) як стратегії педагогічної підтримки навчання. Скафолдинг розглядається як стратегія поетапної підтримки учнів у процесі навчання. Його теоретичною основою є ідеї соціокультурної теорії навчання. Основним принципом є поступове зменшення допомоги з боку вчителя. Скафолдинг сприяє переходу від керованого до самостійного навчання. Використання цієї стратегії забезпечує ефективне засвоєння складного навчального матеріалу.

Тема 1.5. Види та моделі скафолдингу в освітньому процесі (когнітивний, метакогнітивний, мовленнєвий, соціальний). Скафолдинг має різні види залежно від цілей навчання та потреб учнів. Когнітивний скафолдинг передбачає структурування навчального матеріалу та надання підказок. Метакогнітивний скафолдинг сприяє розвитку навичок самоконтролю та рефлексії. Мовленнєвий скафолдинг забезпечує підтримку

розвитку академічного мовлення. Соціальний скафолдинг реалізується через організацію взаємодії та співпраці учнів.

Тема 1.6. Роль учителя у процесі реалізації скафолдингу: фасилітація, модерація та педагогічне партнерство. Учитель виступає як фасилітатор навчального процесу, підтримуючи активність учнів. Модерація освітнього процесу передбачає організацію ефективної взаємодії в класі. Педагогічне партнерство ґрунтується на співпраці та взаємоповазі між учителем і учнями. Важливим є баланс між наданням допомоги та розвитком самостійності учнів. Роль учителя полягає у створенні сприятливого освітнього середовища.

Тема 1.7. Проектування інтегрованого освітнього середовища з використанням стратегій скафолдингу. Освітнє середовище є важливим чинником ефективності навчання. Проектування інтегрованого середовища передбачає поєднання змісту різних навчальних дисциплін. Використання стратегій скафолдингу забезпечує підтримку навчальної діяльності учнів. Важливим є добір відповідних методів, засобів і ресурсів навчання. Створення такого середовища сприяє розвитку пізнавальної активності та самостійності учнів.

МОДУЛЬ 2. ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФІЛЬНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СТРАТЕГІЙ СКАФОЛДИНГУ

Тема 2.1. Методика розроблення інтегрованих уроків і навчальних модулів у профільній школі. Методика розроблення інтегрованих уроків передбачає визначення цілей і результатів навчання на основі компетентнісного підходу. Важливим етапом є добір змісту з різних предметних галузей для створення цілісної теми. Проектування уроку включає визначення структури, форм і методів навчання. Інтегровані навчальні модулі дозволяють системно організувати освітній процес. Ефективність інтегрованого уроку залежить від логічної узгодженості всіх його компонентів.

Тема 2.2. Практичні інструменти скафолдингу: поетапна підтримка, моделювання, підказки, візуалізація. Інструменти скафолдингу забезпечують поступову підтримку учнів у процесі навчання. Поетапна підтримка передбачає розподіл складного завдання на окремі кроки. Моделювання дає змогу демонструвати зразки виконання навчальних дій. Підказки допомагають учням орієнтуватися у виконанні завдань. Візуалізація сприяє кращому розумінню та запам'ятовуванню навчального матеріалу.

Тема 2.3. Диференціація та індивідуалізація навчання в умовах інтегрованого підходу. Диференціація навчання передбачає врахування рівня підготовки учнів. Індивідуалізація забезпечує адаптацію освітнього процесу до потреб кожного учня. Використання різнорівневих завдань сприяє залученню всіх учнів до навчання. Скафолдинг допомагає підтримувати учнів із різними освітніми можливостями. Такий підхід

забезпечує підвищення ефективності навчання та досягнення освітніх результатів.

Тема 2.4. Організація групової роботи та навчання у співпраці із застосуванням стратегій скафолдингу. Групова робота є ефективною формою організації навчання у співпраці. Вона передбачає розподіл ролей і відповідальності між учасниками. Соціальний скафолдинг сприяє взаємонавчанню та підтримці в групі. Командна діяльність розвиває комунікативні та соціальні компетентності учнів. Учитель координує та спрямовує діяльність груп для досягнення навчальних результатів.

Тема 2.5. Оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах інтегрованого навчання: формувальне та підсумкове оцінювання. Оцінювання є важливим складником освітнього процесу. Формувальне оцінювання забезпечує постійний зворотний зв'язок і підтримку учнів. Підсумкове оцінювання дозволяє визначити рівень досягнення результатів навчання. Використання чітких критеріїв підвищує об'єктивність оцінювання. Самооцінювання та взаємооцінювання сприяють розвитку рефлексивних умінь учнів.

Тема 2.6. Використання цифрових інструментів і освітніх технологій для реалізації інтегрованого навчання та скафолдингу. Цифрові інструменти розширюють можливості організації освітнього процесу. Освітні платформи забезпечують доступ до різноманітних навчальних ресурсів. Інтерактивні технології сприяють активізації пізнавальної діяльності учнів. Візуальні та мультимедійні засоби підтримують реалізацію стратегій скафолдингу. Використання технологій підвищує ефективність інтегрованого навчання.

Тема 2.7. Рефлексія та аналіз ефективності інтегрованого навчання: корекція педагогічної діяльності та професійний розвиток учителя. Рефлексія є важливим інструментом професійного розвитку педагога. Аналіз результатів навчання дозволяє оцінити ефективність застосованих методів. Виявлення труднощів сприяє корекції педагогічної діяльності. Учитель удосконалює власні стратегії навчання на основі отриманого досвіду. Безперервний професійний розвиток забезпечує підвищення якості освітнього процесу.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Проаналізувати навчальну тему (за вибором) та визначити можливості її інтеграції з іншими предметами. Обґрунтувати доцільність інтеграції та очікувані результати навчання.
2. Розроблення інтегрованого завдання. Створити навчальне завдання, що поєднує зміст двох або більше навчальних предметів із урахуванням компетентнісного підходу.
3. Проектування фрагмента інтегрованого уроку. Розробити фрагмент заняття з використанням міждисциплінарних зв'язків та визначити етапи його реалізації.

4. Розробка алгоритму інтегрованого навчання. Скласти покроковий алгоритм дій учителя щодо планування та проведення інтегрованого уроку.
5. Добір стратегій скафолдингу. Розробити перелік ефективних стратегій педагогічної підтримки для конкретної навчальної теми або вікової групи учнів.
6. Створення карти навчальної підтримки. Заповнити структуровану форму: навчальні цілі; можливі труднощі учнів; види скафолдингу; інструменти підтримки; очікувані результати.
7. Моделювання педагогічної ситуації. Розіграти ситуацію, у якій учень стикається зі складним навчальним завданням, та запропонувати алгоритм застосування скафолдингу.
8. Аналіз кейсів: розбір ситуації впровадження інтегрованого навчання з визначенням ефективних і неефективних педагогічних рішень.
9. Вирішення педагогічних задач: моделювання дій учителя під час організації інтегрованого навчання з урахуванням різного рівня підготовки учнів.
10. Практичні тренінгові вправи:
  - вправа «Поступова підтримка» – відпрацювання етапів скафолдингу;
  - вправа «Моделювання мислення» – демонстрація способів розв'язання завдань;
  - вправа «Запитання як інструмент навчання» – формування навичок постановки запитань;
  - вправа «Візуалізація знань» – створення схем і ментальних карт.
11. Проектна робота:
  - розробка мініпроєкту інтегрованого навчального модуля;
  - створення «Скарбнички інструментів скафолдингу» для різних навчальних ситуацій.
12. Виконання діагностичних завдань:
  - самооцінювання рівня готовності до впровадження інтегрованого навчання;
  - визначення рівня володіння стратегіями скафолдингу;
  - виконання тестових завдань для аналізу професійних компетентностей.
13. Розробка методичних матеріалів: створення пам'ятки або інфографіки «Ефективні стратегії скафолдингу в навчанні».
14. Аналіз кейсів: аналіз ситуації організації інтегрованого уроку; аналіз труднощів учнів; аналіз ефективності використаних стратегій підтримки.
15. Розробка алгоритмів: алгоритм застосування скафолдингу; алгоритм організації інтегрованого навчання; алгоритм оцінювання навчальних результатів.

16. Групова робота: розроблення правил ефективної взаємодії учнів під час інтегрованого навчання.
17. Тренінгові вправи: вправа «Активне навчання»; вправа «Рефлексивне коло»; вправа «Партнерська взаємодія».
18. Рольові ігри: моделювання інтегрованого уроку; взаємодія учителя й учнів під час застосування скафолдингу.
19. Робота в парах: відпрацювання навичок постановки запитань і надання підтримки учням.
20. Проектна робота: розробка інтегрованого навчального проєкту; створення плану реалізації міжпредметної теми.
21. Розробка методичних матеріалів: створення презентації інтегрованого уроку; розробка рекомендацій для педагогів.
22. Презентація мініпроєктів інтегрованого навчання.
23. Опрацювання кейсу: аналіз навчальної ситуації (учень із різним рівнем підготовки). Необхідно визначити труднощі та запропонувати 5–7 стратегій скафолдингу для їх подолання.
24. Розробка адаптованого фрагмента теми: визначити можливі труднощі учнів, запропонувати способи підтримки (підказки, візуалізація, поетапність), обґрунтувати вибір методів.
25. Проектування інтегрованого уроку з елементами співпраці. Розробити фрагмент уроку (15–20 хв), визначити ролі учнів, способи диференціації завдань і методи оцінювання результатів навчання.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Порівняльний аналіз підходів до інтегрованого навчання в українській та європейській освітній практиці.
2. Роль компетентнісного підходу у формуванні змісту профільної середньої освіти.
3. Переваги та виклики впровадження інтегрованого навчання у сучасній школі.
4. Психолого-педагогічні передумови ефективної інтеграції навчального змісту.
5. Теорія зони найближчого розвитку та її значення для організації навчальної діяльності учнів.
6. Вплив мотивації на успішність навчання в умовах інтегрованого підходу.
7. Сутність та принципи скафолдингу як педагогічної технології підтримки навчання.
8. Види скафолдингу та особливості їх застосування в освітньому процесі.
9. Роль учителя як фасилітатора та модератора навчальної діяльності учнів.
10. Як забезпечити баланс між педагогічною підтримкою та розвитком самостійності учнів?

11. Які підходи до проєктування інтегрованого освітнього середовища є найбільш ефективними?
12. Методика розроблення інтегрованих уроків і навчальних модулів: ключові етапи.
13. Які інструменти скафолдингу є найбільш ефективними для різних вікових груп учнів?
14. Особливості диференціації та індивідуалізації навчання в умовах інтегрованого підходу.
15. Як організувати ефективну групову роботу учнів із використанням стратегій скафолдингу?
16. Роль співпраці та комунікації у формуванні навчального середовища.
17. Формувальне оцінювання як інструмент підтримки навчальної діяльності учнів.
18. Як поєднати інтегроване навчання та сучасні підходи до оцінювання результатів навчання?
19. Використання цифрових інструментів для підтримки інтегрованого навчання.
20. Які цифрові технології сприяють реалізації стратегій скафолдингу?
21. Роль рефлексії у професійному розвитку педагога.
22. Як оцінити ефективність інтегрованого навчання в освітньому процесі?
23. Самоаналіз педагогічної діяльності як інструмент підвищення якості навчання.
24. Вплив інноваційних педагогічних технологій на розвиток професійних компетентностей учителя.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «SCAFFOLD: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику»: затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 18 листопада 2025 р. № 1514.

2. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225.

3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX.

4. Державний стандарт базової середньої освіти: затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

5. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800.

Основні:

1. Gibbons P. *Scaffolding Language, Scaffolding Learning: Teaching Second Language Learners in the Mainstream Classroom*. Portsmouth: Heinemann, 2015.

2. Hammond J., Gibbons P. What is scaffolding? *Teachers' Voices*. 2005.

3. Wood D., Bruner J. S., Ross G. The role of tutoring in problemsolving. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 1976. Vol. 17. P. 89–100.

4. Vygotsky L. S. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press, 1978.

5. European Training Foundation. *Scaffold: a card game to support competence-based education*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024.

6. *Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику*: навчальні матеріали / European Commission, ETF.

Додаткові:

1. Black P., Wiliam D. *Assessment and Classroom Learning // Assessment in Education*. 1998.

2. European Commission. *DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens*. 2022.

3. European Commission. *LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence*. 2020.

4. European Commission. *EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework*. 2016.

5. European Commission. *GreenComp: The European Sustainability Competence Framework*. 2022.

6. Hattie J. Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. London: Routledge, 2009.

7. Tomlinson C. A. The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners. Alexandria: ASCD, 2017.

8. Wood D., Bruner J. S., Ross G. The Role of Tutoring in Problem Solving // Journal of Child Psychology and Psychiatry. 1976. Vol. 17. P. 89–100. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.1976.tb00381.x>

9. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. Київ: МОН України, 2016.